

ANADOLU AĞIZLARINDA EŞ ANLAMLILIK

Hanife YAMAN

Ankara, 2024

ANADOLU AĞIZLARINDA EŐ ANLAMLILIK

Yazar
Hanife YAMAN

ISBN: 978-625-6444-29-4

1. Baskı
Şubat, 2024 / Ankara

Matbaa, SatıŐ, Yayınevi, Sertifika No: 46683

 Grafiker®
Yayınları
Yayın No: 494
Web: grafikeryayin.com

Sayfa Tasarımı, Baskı ve Cilt
 Grafiker®
Grafik-Ofset Matbaacılık Reklamcılık
Sanayi ve Ticaret Ltd. Őti.
OĐuzlar Mahallesi
1396. Cadde No: 6/A
06520 Balgat-ANKARA
Tel : 0 312. 284 16 39 Pbx
Faks : 0 312. 284 37 27
E-mail : grafiker@grafiker.com.tr
Web : grafiker.com.tr

Kitabın hukuksal ve bilimsel sorumluluğu yazarına aittir.

İÇİNDEKİLER

SİMGELER VE KISALTMALAR	9
TABLOLAR DİZİNİ	12
ÖN SÖZ	13
GİRİŞ	15

BİRİNCİ BÖLÜM KURAMSAL TEMELLER

1.1. Anlam.....	37
1.2. Eş Anlamlılık.....	44
1.3. Eş Anlamlılığın Ölçütleri ve Sınıflandırmaları.....	55
1.3.1. Eş Anlamlılık Ölçütleri.....	55
1.3.2. Eş Anlamlılık Sınıflandırmaları.....	57
1. Mutlak Eş Anlamlılık (<i>absolute synonymy</i>).....	66
2. Bilişsel Eş Anlamlılık (<i>Cognitive Synonymy</i>).....	67
3. Yakın Eş Anlamlılık (<i>Plesionymy- Near Synonyms</i>).....	72
1.4. Eş Anlamlılık Türleri.....	72
1.4.1. Bölgesel Eş Anlamlılık (<i>Dialectic Synonyms</i>).....	73
1.4.2. Stilistik Eş Anlamlılık (<i>Stylistic Synonymy</i>).....	74
1.4.3. Yakın Eş Anlamlılık (<i>Plesionymy/Near Synonyms</i>).....	78
1.5. Eş Anlamlılığın Oluşum Şekilleri.....	86

İKİNCİ BÖLÜM ANADOLU AĞIZLARINDA EŞ ANLAMLI VE YAKIN ANLAMLI SÖZCÜKLER

2.1. Anadolu Ağızlarında “Akrabalıklar” İle İlgili Sözcüklerde Eş ve Yakın Anlamlılık.....	89
---	----

	<i>Evlilik Yoluyla Akrabalık Bildiren Terimler</i>	95
	<i>Kan Yoluyla Akrabalık Bildiren Terimler</i>	105
2.2.	Anadolu Ağızlarında “Hastalıklar” İle İlgili Sözcüklerde Eş ve Yakın Anlamlılık.....	120
	<i>Hastalık</i>	124
	<i>Salgın/Bulaşıcı Hastalıklar</i>	127
	<i>Psikolojik Hastalıklar</i>	135
	<i>Bulaşıcı Olmayan (Diğer) Hastalıklar</i>	128
2.3.	Anadolu Ağızlarında “Renkler” İle İlgili Sözcüklerde Eş ve Yakın Anlamlılık.....	158
	<i>Renk</i>	160
	<i>“Kara” Renk</i>	161
	<i>“Ak” Renk</i>	164
	<i>“Kök” Renk</i>	167
	<i>“Kızıl ve Al” Renk</i>	168
	<i>“Boz” Renk</i>	172
	<i>“Yaşıl” Renk</i>	173
	<i>“Pembe” Renk</i>	175
	<i>“Mor” Renk</i>	176
	<i>“Sarıg” Renk</i>	176
	<i>“Kongür” Renk</i>	178
	<i>“Alaca” Renk</i>	179
2.4.	Anadolu Ağızlarında “Kadınlar” İle İlgili Sözcüklerde Eş ve Yakın Anlamlılık.....	180
	<i>Kadının Cinsiyetiyle İlgili Adlandırmalar</i>	183
	<i>Toplumda Davranışları Onaylanmayan Kadınlarla İlgili Adlandırmalar</i>	187
	<i>Kadınlarla İlgili Olumlu Adlandırmalar</i>	194
	<i>Cinsellik ve Kadının Bekâreti İle İlgili Adlandırmalar</i>	195
	<i>Kadının Hamileliği ve Doğurganlığıyla İlgili Adlandırmalar</i>	196

<i>Kadının Evliliğiyle İlgili Adlandırmalar</i>	198	
<i>Kadının Dış Görünüşüyle İlgili Adlandırmalar</i>	201	
2.5. Anadolu Ağızlarında “Organlar” İle İlgili Sözcüklerde		
Eş ve Yakın Anlamlılık.....	201	
<i>Baş Kısımındaki Organlar</i>	204	
<i>Beden Kısımındaki Organlar</i>	211	
2.6. Anadolu Ağızlarında “Yaşam Evreleri”		
İle İlgili Sözcüklerde Eş ve Yakın Anlamlılık.....	234	
<i>Doğumdan Olgunluk Çağına Kadar olan</i>		
<i>Yaşam Evrelerinin Adlandırılması</i>	237	
<i>Olgunluk Çağından Yaşlılığa Kadar Olan Yaşam</i>		
<i>Evrelerinin Adlandırılması</i>	250	
<i>Olgunluk Çağından Ölüme Kadar olan Yaşam evrelerinin</i>		
<i>Adlandırılması</i>	251	
2.7. Anadolu Ağızlarında “Meslekler” İle İlgili Sözcüklerde		
Eş ve Yakın Anlamlılık.....	261	5
<i>Hayvan Bakımı ve Yetiştiriciliği ile İlgili Meslekler</i>	264	
<i>Ziraat ile İlgili Meslekler</i>	266	
<i>Giyim-Kuşam ve Tekstille İlgili Meslekler</i>	268	
<i>Gıda ve Beslenmeyle İlgili Meslekler</i>	270	
<i>Yapı İşleriyle İlgili Meslekler</i>	272	
<i>Günlük Hayat, Eşya Yapımı ve Bakımı ile İlgili Meslekler</i>	274	
<i>Gündelik İşler ve Hizmetle İlgili Meslekler</i>	275	
<i>Yardımcı Meslekler</i>	279	
<i>Ticaretle İlgili Meslekler</i>	280	
<i>Adalet, Maliye, Güvenlik ve Kamu Yönetimiyle</i>		
<i>İlgili Meslekler</i>	283	
<i>İstihbaratla İlgili Meslekler</i>	285	
<i>İletişim ve Diplomasi ile İlgili Meslekler</i>	286	
<i>Ulaşım ve Taşımacılıkla İlgili Meslekler</i>	288	

	<i>Eğlence Hayatıyla İlgili Meslekler</i>	289
	<i>Sağlıkla İlgili Meslekler</i>	289
	<i>Büyük, Fal ve Kehanetle İlgili Meslekler</i>	292
	<i>Meşru Olmayan Uğraşlar</i>	294
2.8.	Anadolu Ağızlarında “Doğa Olayları” İle İlgili Sözcüklerde Eş ve Yakın Anlamlılık.....	299
	<i>Hava</i>	301
	<i>Yel</i>	305
	<i>Yağmur</i>	319
	<i>Kar</i>	324
	<i>Tol</i>	328
	<i>Çiy</i>	330
	<i>Tuman</i>	330
	<i>Yıldırım</i>	335
	<i>Şimşek</i>	336
2.9.	Anadolu Ağızlarında “Çocuklar” İle İlgili Sözcüklerde Eş ve Yakın Anlamlılık.....	337
	<i>Çocuğun Olumlu-Olumsuz Vasıflarıyla İlgili Adlandırmalar</i>	340
	<i>Çocuk Giyimiyle İlgili Adlandırmalar</i>	346
	<i>Çocuğun Akrabalık İlişkileriyle İlgili Adlandırmaları</i>	348
	<i>Çocuğun Cinsiyetiyle İlgili Adlandırmalar</i>	350
	<i>Çocuğun Oyun Dünyasıyla İlgili Adlandırmalar</i>	352
	<i>Çocuğun Becerileri ve Davranışlarıyla İlgili Adlandırmalar</i>	368
	<i>Çocuğun Fiziki Özellikleriyle İlgili Adlandırmalar</i>	372
	<i>Çocuğun Organlarıyla İlgili Adlandırmalar</i>	374
	<i>Çocuğun Hastalıklarıyla İlgili Adlandırmalar</i>	375
	<i>Çocukların Doğaüstü Varlıklarla İlgili Adlandırmaları</i>	379
2.10.	Anadolu Ağızlarında “Giyim-Kuşam ve Süslenme” İle İlgili Sözcüklerde Eş ve Yakın Anlamlılık.....	380
	<i>Baş Giyimi</i>	386

<i>Kadın Baş Giyimi</i>	386
<i>Erkek Baş Giyimi</i>	395
<i>Ayak Giyimi</i>	397
<i>İç Giyimi</i>	400
<i>Dış Giyimi</i>	402
<i>Alt Giyim</i>	409
<i>Üst Giyim</i>	412
<i>Süs Eşyası, Aksesuarlar ve Makyaj Malzemeleri</i>	418
SONUÇ	429
KAYNAKLAR	439
ÖZGEÇMİŞ	459

SİMGELER VE KISALTMALAR

- (/) : ve, veya
(<) : Bu şekilden gelir.
(<?) : Kökeni tespit edilemeyen sözcükleri belirtmek için kullanılmıştır.
(>) : Bu şekle gider.
(~) : Sözcüklerin nöbetleştiği durumlarda kullanılmıştır.
akt. : Aktaran
AL : Abuşka Lügatı
An. ağ. : Anadolu ağızları
Ar. : Arapça
AY : Altun Yaruk
Az. : Azerbaycan Türkçesi
bk. : Bakınız
Blk. : Balkar Türkçesi
bs. : Baskı
Bulg. : Bulgarca
c. : cilt
CC : Codex Cumanicus
Çev. : Çeviren
çoc. dil. : Çocuk dili
Dan. : Robert Dankoff
DK : Dede Korkut
DLT : Divanü Lügat-it-Türk
DS : Türkiye’de Halk Ağzından Derleme Sözlüğü
EAT : Eski Anadolu Türkçesi

- ED : Etymological Dictionary of Pre-Thirteenth Century
 Ed. : Editör
 Erm. : Ermenice
 ET : Eski Türkçe
 EUTS : Eski Uygur Türkçesi Sözlüğü
 EUDD : Eski Uygur Türkçesi Din Dışı Metinler
 Far. : Farsça
 Fr. : Fransızca
 GT : Gülistan Tercümesi
 Gür. : Gürcüce
 IB : Irk Bitig
 İDH : El-İdrâk Haşiyesi
 İKP : İyi Kötü Prens Hikayesi
 İML : İbnü-Mühennâ Lûgati
 İng. : İngilizce
 İt. : İtalyanca
 KB : Kutadgu Bilig
 KE : Kısasü'l-Enbiya
 Kır. : Kırgız Türkçesi
 Kklp. : Karakalpak Türkçesi
 Krt : Kürtçe
 KTS : Kıpçak Türkçesi Sözlüğü
 Kzk. : Kazak Türkçesi
 Laz. : Lazca
 Mac. : Macarca
 ME : Mukaddimetü'l-Edeb
 ML : Muhakemetü'l-Lugateyn
 Moğ. : Moğolca
 NF : Nehcü'l-Ferâdis

Nog.	: Nogay Türkçesi
OT.	: Osmanlı Türkçesi
OY	: Orhon Yazıtları
OKD	: Oğuz Kağan Destanı
Özb.	: Özbek Türkçesi
P	: Page (Sayfa)
Rad.	: Wilhelm Radloff
Rum.	: Rumca
Rus.	: Rusça
s.	: sayfa
Slav.	: Slavca
SN	: Süheyl ü Nev-Bahār
TA	: Kitâb-ı Mecmû-ı Tercümân-ı Türki ve Acemî ve Mugalî
TDK	: Türk Dil Kurumu
TDTC	: Türk Dili Tetkik Cemiyeti
Trkm.	: Türkmen Türkçesi
TS	: Türkçe Sözlük
TTK	: Türk Tarih Kurumu
TTS	: “Tarama Sözlüğü” XVII. Yüzyıldan Beri Türkiye Türkçesi İle Yazılmış Kitaplardan Toplanan Tanıklarıyla
Ur.	: Urduca
Uyg.	: Uygur Türkçesi
V	: Volume
Vb	: Ve Benzeri
Vd	: Ve Diğerleri
yans.	: Yansıma
YTS	: Yeni Tarama Sözlüğü
Yun.	: Yunanca

TABLolar DİZİNİ

Tablo 2.1. Tuncer Gülensoy'un akrabalık tasnifi.....92

ÖN SÖZ

Eş anlamlılık kavramı, anlam bilimciler arasında sürekli tartışılan ve bir türlü tam olarak sonuca bağlanamayan konulardan biridir. Bu tartışmalar daha çok dilde eş anlamlı dil unsurlarının varlığı, tanımlanması gibi konularda yapılmış ve bu doğrultuda çok farklı görüşler ortaya konulmuştur. Özellikle Lyons ve Palmer gibi araştırmacılar anlamca tamamen aynı olan ve her bağlamda birbirinin yerini tutabilen sözcüklerin bulunmadığını vurgulayarak eş anlamlılığı iki sözcük arasındaki “anlam benzerliği” olarak tanımlamışlardır. Bu görüş, araştırmacıların eş anlamlılık konusu üzerine olan ilgilerini arttırmış ve eş anlamlılık konusu üzerine özellikle son yıllarda hazırlanan çalışmaların ivme kazanmasına vesile olmuştur. Pek çok araştırmacı, bu anlam benzerliklerin derecelerini ortaya koyabilmek için eş anlamlılık sınıflandırmaları yapmıştır. Özellikle Lyons, Cruise, Murphy, Stanojević ve Apresjan gibi araştırmacılar bu konuya açıklık getirebilmek için birçok çalışma yapmışlardır.

Bu çalışmada, Anadolu Ağızlarındaki eş anlamlı ve yakın anlamlı dil unsurları belirlenmeye çalışılmıştır. Bu amaçla Türkiye’de Halk Ağzından Derleme Sözlüğü ve çeşitli ağız araştırmaları esas alınarak tematik başlıklara göre bir tarama yapılmış ve bunun sonucunda tespit edilen dil unsurları bölgesel eş anlamlılık, stilistik eş anlamlılık ve yakın eş anlamlılık türlerine göre incelenmiştir.

Çalışma, *Girişten* sonra iki ana bölümden oluşmaktadır. Birinci bölüm *Kuramsal Temeller* ismini taşımaktadır. Bu bölümde anlam ile eş anlamlılığın tanımı, ölçütleri, sınıflandırmaları, türleri ve oluşum şekilleri verilerek çalışmanın kuramsal çerçevesi oluşturulmuştur.

Anadolu Ağızlarında Eş Anlamlı ve Yakın Anlamlı Sözcüklerin İncelenmesi ismini taşıyan ikinci bölümde, ilk olarak Anadolu Ağızlarında yer alan eş anlamlı ve yakın anlamlı dil unsurları tematik başlıklara göre tespit edilmiştir. Eş anlamlılık konusu ve eldeki verilerin kapsamı göz önünde bulundurularak on tematik başlık seçilmiştir. Bu tematik başlıklar da kendi içerisinde kültürel ve dilsel boyutlarıyla irdelenmiştir. Çalışmada, belirlenen eş anlamlı ve yakın anlamlı dil unsurları bölgesel eş anlamlılık, stilistik eş anlamlılık ve yakın eş anlamlılık türlerine göre

değerlendirilmiştir. Bu değerlendirmeler yapılırken dil unsurlarının eş zamanlı ve art zamanlı değişimi ve gelişimi de dikkate alınmıştır. Anadolu ağızlarından hareketle Türk dilinde eş anlamlılık ilişkisinin oluşum şekilleri, gelişim süreçleriyle dil unsurları arasındaki eş anlamlılık derecesini etkileyen çeşitli boyutlar (bölge, üslup, yaş) incelenmiştir.

Sonuç bölümünde ise çalışmada elde edilen veriler yorumlanmıştır. Buna göre eş anlamlı olarak değerlendirilen dil unsurlarının büyük bir çoğunluğunun bölgesel eş anlamlı olduğu görülürken stilistik eş anlamlıların sayısının da oldukça fazla olduğu tespit edilmiştir. Bunun yanında, eş anlamlılık açısından dil unsurları arasında tam bir anlam özdeşliğinden bahsetmek mümkün değildir ancak bu unsurlar arasında çeşitli anlam benzerlikleri ve farklılıkları bulunmaktadır. Ayrıca Anadolu ağızlarındaki eş anlamlı ve yakın anlamlı dil unsurlarının incelenmesinin yanında Türk toplumunun yaşayış biçimi, inanışları, değerleri, kavram dünyası, kültürel kimliği, dünya görüşü gibi pek çok konuda da önemli bilgiler sunulmuştur.

Ondokuz Mayıs Üniversitesinde “Anadolu Ağızlarında Eş Anlamlı ve Yakın Anlamlı Sözcüklerin İncelenmesi” başlığıyla 2022 yılında savunulan doktora tezinin yeniden gözden geçirilmesi ve düzenlenmesiyle oluşturulan bu kitap dört yıllık bir çalışmanın ürünüdür. Bu çalışmanın, Türk dilinde ve Anadolu Ağızları özelinde eş ve yakın anlamlılık konusunda yapılacak çalışmalara farklı bir bakış açısı getirmesi ve kaynak teşkil etmesi en büyük arzumuzdur.

Çalışmanın her safhasında beni sabır ve titizlikle yönlendiren değerli hocam ve tez danışmanım Prof. Dr. Özen YAYLAGÜL ÜSTÜNEL’e teşekkür ederim. Tez izleme komitesinde bulunan ve değerli görüşleriyle çalışmanın şekillenmesine katkı sağlayan kıymetli hocalarım Doç. Dr. Salih DEMİRBİLEK ve Dr. Öğr. Üyesi Mediha MANGİR’a; tez savunma jürisinde yer alarak değerli katkılar sunan Prof. Dr. Fatma AÇIK ve Dr. Öğr. Üyesi Selcen KOCA’ya teşekkürü bir borç bilirim.

Geldiğim noktada hiç şüphesiz en büyük teşekkürü aileme borçluyum. Emekleri her şeyin üstünde olan babam Ali ÇİÇEKLİ ve annem Sabire ÇİÇEKLİ’ye ve her koşulda yanımda olan eşim ve meslektaşım Sinan YAMAN’a şükranlarımı sunuyorum.

Hanife YAMAN
Ankara, Şubat 2024

KAYNAKLAR

- Abik, A. D. (2010). Derleme Sözlüğü'nde madde birleştirme önerileri ve bu maddeler üzerine değerlendirmeler. *Türk Dilleri Araştırmaları*, 20, s.7-34.
- Ağakay, M. A. (1956). *Türkçede yakın anlamlı kelimeler sözlüğü*. Ankara: TTK.
- Ahanov, K. (2008). *Dil biliminin esasları*. Ankara: TDK.
- Akçataş, A. ve Arı, E. (2018). Anlambiliminin eş anlamlılık sorunu. *Avrasya Dil Eğitimi ve Araştırmaları Dergisi*. (2/2). 60-84.
- Aksan, D. (1972). “Eşanlamlılık sorunu ve Türk yazı dilinin eskiliğinin saptanmasında eşanlamlardan yararlanma”. *I. Türk Dili Bilimsel Kurultayı*, Ankara, 27-29.
- Aksan, D. (1974). Eşanlamlılık sorunu ve Türk yazı dilinin eskiliğinin saptanmasında eşanlamlardan yararlanma. *Türkoloji Dergisi*. VI/1. 1-14.
- Aksan, D. (2005). *Her yönüyle dil: ana çizgileriyle dilbilim*. Ankara: TDK.
- Aksan, D. (2006). *Anlambilim (anlambilim konuları ve Türkçenin anlambilimi)*. Ankara: Engin.
- Aksan, D. (2018). *Türkçenin söz varlığı*. Ankara: Bilgi.
- Aksan, Y. vd. (2008). “Türkçede yakın anlamlı sözcükler “bir derlem çalışması”. 22. *Ulusal Dilbilim Kurultayı Bildirileri*. Van.
- Aksoy, O. A vd. (2009). *XIII. yüzyıldan beri Türkiye Türkçesiyle yazılmış kitaplardan toplanan tanımlarıyla Tarama Sözlüğü*. Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu.
- Aksu, N. (2013). *Eş ve zıt anlamlı kelimeler sözlüğü*. İstanbul: Damla.
- Aktunç, H. (2002). *Türkçenin büyük argo sözlüğü (tanımlarıyla)*. İstanbul: Yapı Kredi.

- Akyıldız, A., Buzpınar, T. ve Sinanoğlu M. (2007). Dünden bugüne Osmanlı araştırmaları: tespitler, problemler, teklifler: sempozyum. İstanbul: ISAM.
- Alan, S. (1996). *Türkçedeki eş ve yakın anlamlı sözcüklere ilişkin anlambilimsel bir değerlendirme –eş ve yakın anlamlı sözcüklerin öğretimine yönelik bir gözlem (a-ı harfleri)*. Basılmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Allan, K. (2013). *Linguistic meaning*. New York: Routledge.
- Allan, K. and Burridge, K. (1988). Euphemism, dysphemism, and cross-varietal synonymy. *La Trobe Working Papers in Linguistics*. V.1 (1), p. 1-16.
- Anıl, A. Y. (2004). Kutadgu Bilig’de kadın. *Hacı Bektaş Veli Araştırmaları Dergisi*. (32). Kış. 91-99.
- Anter, M. (1967). *Ferhenga Khurdî-Tirkî =: Kürtçe-Türkçe sözlük*. İstanbul: Yeni.
- Anter, M. (1967). *Ferhenga Khurdî-Tirkî: Nêzikî*. İstanbul: Yeni Matbaa.
- Apresjan, J. D. (2000). *Systematic lexicography*. New York: Oxford University.
- Arat, R. R. (1979). *Kutadgu Bilig III-indeks*. İstanbul: Türk Kültürü Araştırma Enstitüsü.
- Arat, R. R. (1992). *Edib Ahmed Mahmud Yügneki, Atebetü'l-Hakayık*. Ankara: TDK.
- Arat, R. R. (1999). *Kutadgu Bilig I-metin*. Ankara: TDK.
- Argunşah, M. ve Güner, G. (2015). *Codex Cumanicus*. İstanbul: Kesit Yayınları.
- Arı, E. (2018). *Kelimelerin anlam yakınlığı derecelerine göre Nâbî Divânı ’nda yakın anlamlılık*. Basılmamış Yüksek Lisans Tezi. Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Uşak.
- Arısoy, İ. (2010). *Gürcüce -Türkçe sözlük*. Ankara: TDK.
- Arslan Erol, H. (2014). *Eski Türkçeden Eski Anadolu Türkçesine anlam değişimleri*. Ankara: TDK.
- Ata, A. (1997). *Kısâsü'l-Enbiyâ, giriş, metin tıpkıbasım*. (I. C.). Ankara: TDK.
- Ata, A. (2004). *Türkçe ilk Kur’an tercümesi (Rylands nüshası)-Karahanlı Türkçesi (giriş-metin-notlar-dizin)*. Ankara: TDK.
- Atalay, B. (1970). *Abuşka lûgati veya Çağatay sözlüğü: Hazırlayan, Besim Atalay*. Ankara: Ayyıldız.

- Atalay, B. (1999). *Divanü Lûgat-it-Türk tercümesi*. (C. I-II-III-IV). Ankara: TDK.
- Ayaz, E. (2011). *Eş anlamlılığın bilimsel temelleri ve Türkiye Türkçesi ile Azerbaycan Türkçesindeki eş anlamlıların karşılaştırılması*. Basılmamış Yüksek Lisans Tezi. Kafkas Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kars.
- Aydemir, H. (2018). “Çocuk” sözcüğünün etimolojisi üzerine. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*. (12). 1-18.
- Aydın, K. B. (2018). Bekar popülasyonlar için önerilen yasal düzenlemeler. *Ankara Barosu Dergisi*. 3/76. 251-286.
- Aydoğan, R. (2018). *Eş, yakın ve zıt anlamlı kelimeler sözlüğü*. Ankara: Evrensel İletişim.
- Ayverdi, İ. (2005). *Kubbealtı lügati*. Erişim: 13.09.2021, <http://lugatim.com/>.
- Barannikova, T. B. (2005). *Stilisticheskiye sinonimy: printsipy i metody issledovaniya*. Makhachkala.
- Bardakcı, K. (2020). Eski Türklerin geleneksel inanç sisteminde salgın. *Türk Dünyası Araştırmaları*. 126/ 248. 41-48.
- Başdaş, C. (2006) Türkçe organ adlarında kelime sonu -k ünsüzü ve çokluk. *İlmi Araştırmalar*. 21. 45-57.
- Batmaz, M. (2013). *Eski Uygur Türkçesinde tıp terimleri*. Basılmamış Yüksek Lisans Tezi. Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Battal-Taymas, A. (1934). *İbnü-Mühennâ lûgati: İstanbul nüshasının Türkçe bölümünün endeksidir*. İstanbul: Maarif Vekâleti.
- Bayat, F. (2018). *Türk kültüründe deli ve delilik*. İstanbul: Ötüken.
- Baysal, F. B. (2019). *Kur'an'da çok anlamlılık ve eş anlamlılık*. Basılmamış Yüksek Lisans Tezi. Necmettin Erbakan Üniversitesi, Konya.
- Bekar, E. (2010). *Web tabanlı sözlükler kullanılarak eş anlamlılar sözlüğü oluşturma*. Basılmamış Yüksek Lisans Tezi. Yıldız Teknik Üniversitesi, İstanbul.
- Berbercan, M. T. (2017). İslam öncesi Türk metinlerinde ‘kız’ ve ‘kadın’. *Journal of Old Turkic Studies*. (1/1). 7-19.
- Beydilli, C. (2004). *Türk mitolojisi ansiklopedik sözlük*. Ankara: Yurt.
- Biray, N. (2013). Bugün hava nasıl olacak? Halk bilgisine dayalı takvim ve hava tahmini: “Kazak Türkçesi örneğinde”. *Türköloji Dergisi*. 20/2. 1-30.

- Bolinger, D. and Sears, D. A. (1968). *Aspects of language*. New York: Harcourt, Brace & World.
- Bozok, E. (2018). Hırsız sözcüğünün kökeni üzerine. *Uluslararası Beşeri Bilimler ve Eğitim Dergisi*. Cilt 4.Sayı 9. 63 – 71.
- Buck, C. D. (1949). *A dictionary of selected synonyms in the principal Indo-European languages*. London: Chicago University.
- Buran, A. (2000). Gakgo-Gakgoş kelimesinin kökeni ve anlamı. *Türk Dili*. 578. 173-177.
- Buran, A. (2012). Bilim alanlarında terimlerin önemi ve “küçürek öykü” terimi. *Turkish Studies*. 7/4. 21-25.
- Büker, M. ve Zeytinkaya, D. (2013). Eş anlamlı ve zıt anlamlı kelime öğretiminin dil edinimindeki yeri ve önemi. *Turkish Studies International Periodical For The Languages, Literature And History of Turkish or Turcic*. 8/10. 185-191.
- Caferoğlu, A. (1943). *Anadolu ağızlarından toplamalar: Kastamonu, Çankırı, Çorum, Amasya, Niğde İlbaylıkları, kalaycı argosu ve Geygelli Yörüklerinin gizli dili*. İstanbul: Burhaneddin.
- Caferoğlu, A. (1944). *Sivas ve Tokat illeri ağızlarından toplamalar*. İstanbul: Burhaneddin.
- Caferoğlu, A. (1947). Küçük, çocuk, enik kelimelerinin morfolojik ve semantik değişmelerine dair. *Türk Dili Belleten*. (III/10-11). 6-12.
- Caferoğlu, A. (1954). “Pallacı, Tahtacı ve Çepni dillerine Dâir”. *Türkiyat Mecmuası Dergisi*. XI. 41-56.
- Caferoğlu, A. (1957). Etimolojik araştırma denemeleri, *TDAY Belleten*. TDK.
- Caferoğlu, A. (1972). Kaşgarlı Mahmut’a göre akraba adları. *Türk Dili*. XXVII/253. 23-26.
- Caferoğlu, A. (1993). *Eski Uygur Türkçesi sözlüğü*. 3. baskı, İstanbul: Enderun.
- Caferoğlu, A. (2010). Türk onomastiğinde “at” kültü. *Journal of Turkology*. 10. 201-212.
- Canhasi, S. D. (2012). Mitroviça Türk ağzının fonetiği. *Motif Akademi Halkbilimi Dergisi*, (Balkan Özel Sayısı-I), s. 94-112.
- Cin, A. (2012). *Mesud bin Ahmed, Süheyl-ü Nev-bahâr (Kenzü'l-Bedâyi')*, *inceleme-metin-dizin*. Konya: Eğitim.

- Cin, A. (2015). Eski Türkçeden günümüze yaşlılıkla ilgili kelimeler. *Akdeniz İnsani Bilimler Dergisi*, 5 (2146-4812): 175-187.
- Clauson, G. (1972). *An Etymological dictionary of pre-thirteenth century Turkish*. Oxford: Clarendon.
- Coşar, A. M. (2010). Türkçede argonun örtmeceye dönüşümü. *XV. International Conference On Turkish Linguistics*. Macaristan. 20-22 Ağustos. 1-15.
- Coşar, A. M. (2008). Bir adlandırma ögesi olarak organ adları. *Turkish Studies. International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*. 3/4. 1049-1079.
- Croft, W. and Cruse, D. A. (2004). *Cognitive linguistics*. New York: Cambridge University.
- Cruse, D. A. (1986). *Lexical semantics*. Cambridge: Cambridge University.
- Cruse, D. A. (2000). *Meaning in language an introduction to semantics and pragmatics*. New York: Oxford University.
- Cruse, D. A. (2006). *A Glossary of semantics and pragmatics*. Edinburgh: University Press.
- Çağatay, İ. (2018). Derleme Sözlüğü'nde Lazca unsurlar. *Türk Dili Araştırmaları Yıllığı – Belleten*. 1/66. 115-134.
- Çağatay, İ. (2019). Çiçavut kelimesinin etimolojisi. *Türk Dili Araştırmaları Yıllığı – Belleten*. 185-204.
- Çağatay, S. (1962). Türkçede “kadın” için kullanılan sözler. *Türk Dili Araştırmaları Yıllığı Belleten*. 10. 13-49.
- Çağatay, S. (1977). Türkçede çocuk kavramı. *Türk Dili Araştırmaları Yıllığı Belleten*. (25). 1-16.
- Çağbayır, Y. (2006). *Ötüken Türkçe sözlük*. Erişim: 14.02.2022, <http://www.otukensozluk.com/>.
- Çakıcıoğlu, E. (2015). *Eş, zıt ve mecaz anlamlı kelimeler sözlüğü*. İstanbul: B ve T.
- Çelik, C. (2011). *Türkiye Türkçesinde örtmece ve tabu kelimeler*. Basılmamış Yüksek Lisans Tezi. Doğu Akdeniz Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim, Öğretim ve Araştırma Enstitüsü, Kıbrıs.
- Çetin, A. H. (2020). *Eski Anadolu Türkçesi eczacılık ve tıp terimleri sözlüğü*. Ankara: TDK.

- Çetin, E. (2008). Türkçede gebelere ad verme yolları. *Turkish Studies*. (3/3). 189-211.
- Çoruhlu, Y. (2010). *Türk mitolojisinin ana hatları*. İstanbul: Kabalcı.
- Çotuksöken, Y. (1992). *Türkçe anlamdaşlar ve karşıt anlamlılar sözlüğü*. İstanbul: Özgül.
- Çotuksöken, Y. ve Ziya Gökalp (1991). *Türk uygarlığı tarihi*. İstanbul: İnkılâp.
- Davletov, T. (2005). *Hakas kartalı Han Mirgen*. Ankara: Yurt.
- Demiray, K. (1984). *Anlamdaşlar sözlüğü*. İstanbul: İnkılap.
- Demirci, K. (2008). Örtmece (euphemism) kavramı üzerine. *Millî Folklor*. 77. 21-35.
- Demirci, Ü. Ö. (2018). Ardahan ağzındaki arkaik bir kelime üzerine. *INSLET Uluslararası Akademik ve Uygulamalı Bilimler Kongresi*. Romanya. 387-395.
- Demirezen, M. (1991). Türkçeye İngilizceden geçen sözcükler ve eş anlamlılık. *Dilbilim Araştırmaları*. 133-136.
- Demirkaya, H. (2013). Antalya'da geleneksel hava durumu tahmini yöntemleri. *Millî Folklor*. 25/98. 174-186.
- Develi, H. (2017). Türkçede yağmur adları üzerine. *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*. 57. 81-106.
- Devellioğlu, F. (1995). *Osmanlıca-Türkçe ansiklopedik lugat: eski ve yeni harflerle*. Ankara: Aydın.
- Develü, F. (1941). *Türk argosu (tarihçe ve küçük sözlük)*. Ankara: TDK.
- Divjak, D. (2010). *A Clustered model for near-synonymy*. Berlin/New York: Walter De Gruyter.
- Doerfer, G. (1980-1981). Temel sözcükler ve Altay dilleri sorunu. *TDAY-Belleten*. 1-11.
- Doğan E. (2016). *Kabus-nâme (giriş-notlar-metin-sözlük/dizin-tıpkıbası)*. Ankara: TDK.
- Doğan, L. (2005). Türk dilinde organ adları üzerine bir inceleme -ana ve ara temel kelimeler-. *Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*. 1, 7. 141-163.
- Doğan, Muammer (2012). *Aksaray ve yöresi ağızları (inceleme-metinler-sözlük)*. Basılmamış Doktora Tezi. Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kayseri.

- Doğan, N. (2011). Türkiye Türkçesi fiillerinde eş anlamlılık. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*. 4/19. 78-88.
- Duman, M. A. (2015). *Dilde belirsizlik ve eş anlamlılık*. İstanbul: Litera.
- Ehmetyanov, R. ve d. (1997). *Türkçe-Tatarca sözlük*. Ankara: TDK.
- Ehsani, R. (2018). *Kenet "A Comprehensive Turkish wordnet and its applications in text clustering"*. Basılmamış Doktora Tezi. Işık Üniversitesi, İstanbul.
- Ekici, M. (2016). Türk kültüründe "al" renk. *Türk Dünyası İncelemeleri Dergisi*. 2/16. 103-107.
- El-Baghdadi, Z. A. (2012). Eşanlamlılık olgusu ve eşanlamlı kelimelerin Arapça öğretimindeki yeri. *KSÜ İlahiyat Fakültesi Dergisi*. 19. 143-174.
- Elbir, D. (2011). *Eğirdir ve yöresi ağızları (inceleme-metinler-sözlük)*. Basılmamış Yüksek Lisans Tezi. Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Isparta.
- Elçi, F. (2019). Nevres-i Kadîm'in Münşeât'ında eş anlamlılar "oluşturulma şekilleri, yapıları ve işlevleri". *Divan Edebiyatı Araştırmaları Dergisi*. 22. 281-306.
- Eliaçık, M. (2000). Osmanlı belgelerinde yakın anlamlı (sinonim) kelimeler. *Türk Dili*. 584. 178-201.
- Elvan, E., & Yusuf, K. (2017). Mezopotamya'nın ilk kent binaları (tapınaklar) ve işlevleri. *Akademik Tarih ve Düşünce Dergisi*. 13/4. 412-438.
- Emiroğlu, S. (2011). Eski Türkçedeki teyze "sincap" sözünün TÜRKİYE TÜRKÇESİ ağızlarındaki uzantıları ve anlamdaşları. *TDK Belleten*. 17-26.
- Emiroğlu, S. (2012). Türkçe Sözlükteki akrabalık adlarının tasnifi. *Turkish Studies*. 7/4. 1691-1710.
- Ercilasun, A. B. ve Akkoyunlu, Z. (2014). *Kâşgarlı Mahmud: Dîvânu Lugâti 't-Türk, giriş-metin-çeviri-notlar-dizin*. Ankara: TDK.
- Erdem, M. (2004). "Oğuz grubu Türk lehçelerinde eş anlamlılık". *Zeynep Korkmaz Armağanı* içinde. Ankara: TDK.
- Eren, H. (1999) *Türk dilinin etimolojik sözlüğü*. Ankara: Bizim Büro.
- Eren, H. (2020). *Eren Türk dilinin etimolojik sözlüğü*. Ankara: TDK.
- Ergene, O. (2015). Türkiye Türkçesi ağızlarında çocuk dili kaynaklı söz varlığı ögeleri. *International Journal of Languages' Education*, (1). 2124-2161.

- Ergene, O. (2013). Türkiye Türkçesindeki akrabalık terimleri ve söz varlığındaki kullanımı. *Uluslararası Türk Dili Kurultayı Bildirileri Kitabı I-IV (20-25 Ekim)* içinde. Ankara: TDK.
- Ergene, O. (2017). Gülistan (Giriş-Dil İncelemesi-Metin-Çeviri-Dizinler-Tıpkıbası). Ankara: TDK.
- Ergin, M. (1978). *Orhun abideleri*. İstanbul: Boğaziçi.
- Ergin, M. (2009). *Dede Korkut kitabı I: giriş-metin-faksimile*. (II. Baskı). Ankara: TDK.
- Ergin, M. (2016). *Dede Korkut kitabı: 1-2*. Ankara: TDK.
- Ergönül, Ö. (2008). Enfeksiyon hastalıkları epidemiyolojisi. *Hastane Enfeksiyonları: Korunma ve Kontrol Sempozyum Dizisi No:60*, Ocak. 30-41.
- Ergun, P. (2013). Türk kültüründe ölümle ilgili bazı terimler. *Millî Folklor*. 25. 100.
- Erol, O. (2014). *Genel klimatoloji*. İstanbul: Çankaya.
- Ersoylu, H. (1999). Eş anlamlılık mı, yabancı kaynaklı karşılık oluş mu?. *TDED*. 1/591. 250-266.
- Ersöz, S. (2020). *Türkiye'deki Ahıska Türkleri ağzı*. Ankara: TDK.
- Ertekinoglu, S. (2017). Yılbız sözcüğü üzerine. *Karadeniz*. (34). 99-108.
- Erten, M. (1994). *Diyarbakır ağzı: inceleme, metinler, sözlük*. Ankara: TDK.
- Eyuboğlu, İ. Z. (1988). *Türk dilinin etimoloji sözlüğü: genişletilmiş ve gözden geçirilmiş*. İstanbul: Sosyal.
- Feder, E. K. ve Karkazis, K. (2008). İsim nedir? Cinsiyet gelişimi bozuklukları üzerine tartışma. *Hastings Center Raporu*. 38 (5). 33-36.
- Foner, A. and Kertzer, D. (1979). Transitions over the life course: Lessons from age-set societies. *American Journal of Sociology*. 83. 1081-1104.
- Ganiyev, F. vd. (1997). *Tatarca-Türkçe Sözlük*. Kazan-Moskova: İnsan.
- Gemalmaz, E. (1995). *Erzurum ili ağızları: İnceleme-metinler-sözlük ve dizinler: II. cilt*. Ankara: TDK.
- Geylani, M. (2019). Arap dilinde terâdüf (eş anlamlılık) olgusu. *İhya Uluslararası İslam Araştırmaları Dergisi*. 5/1.
- Girunyan, G. (2009). *English lexicology (theoretical course)*. Yerevan: YSU.

- Glynn, D. and Robinson, A. J. (2014). “Corpus methods for semantics quantitative studies” in *Polysemy And Synonymy*. Amsterdam: John Benjamins.
- Gousseinova, T. (2002). *Çince’de sık kullanılan eş anlamlı sözcükler*. Basılmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Görrar R., Genç M. ve Görrar, E. A. (2020). *Isparta çevresi Yörük kültürü*. Isparta: Süleyman Demirel Üniversitesi.
- Gül, B. (2016). Eski Türkçe tarıyıcı “tarımcı, ekinci” adı üzerine. *Türkbilig*. 32. 85-96.
- Gülensoy, T. (1974). Altay dillerindeki akrabalık adları üzerine notlar. *Türk Dili Araştırmaları Yıllığı-Belleten*, 21-22. 283-318.
- Gülensoy, T. (2007). *Türkiye Türkçesindeki Türkçe sözlüklerin köken bilgisi sözlüğü*. Ankara: TDK.
- Gülseren, C. (2000). *Malatya İli ağızları: inceleme, metinler, sözlük ve dizinler*. Ankara: TDK.
- Gültekin, M. (2013). Türk kültüründe fal ve falcılık, bağlamında Manisa/Selendi yöresi ırkçıları ve ırk ocakları. *Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*. XLIX. 119-137.
- Günay, N. (2015). Türk dilinde eş anlamlılık ve “gönül, yürek, kalp” kelimeleri. *Türk Bilig Dergisi*. 121-146.
- Güner, G. (2013). “Eski Türkçe “kenç, yavru, çocuk” kelimesinin kökeni üzerine düşünceler”. B. Gül (ed.). *Ahmet Bican Ercilasun Armağanı*. (s. 225-232). Ankara: Türk Kültürü Araştırma Enstitüsü.
- Güner, N. (2018). Eski ve Orta Türkçede annelik kavramı etrafında gelişmiş söz varlığı. *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. (45). 39-59.
- Güngör, O. C. (2016). Türkçede çocukla ilgili söz varlığı. Erciyes Üniversitesi (Yayımlanmış Doktora Tezi).
- Güngör, O. C. (2020). Derleme Sözlüğü’ne göre Türkçede rüzgâr adları, *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, C. 60(1), s. 289 – 329.
- Gürsoy-Naskali E. ve Duranlı, M. (2019). *Altayca-Türkçe sözlük*. Ankara: TDK.

- Hamilton, J. R. ve Köken, V. (1998). *Dunhuang mağarasında bulunmuş Buddhacılığa ilişkin Uygurca el yazması iyi ve kötü prens öyküsü*. Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu.
- Harris, R. (1973). *Synonymy and linguistic analysis*. Oxford: Basil Blackwell.
- Haşimi, A. (2016). *Kırıkkale İli Ağzıları (İnceleme-Metin-Sözlük)*. Yayımlanmamış Doktora Tezi. Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Kırıkkale.
- Hatipoğlu, V. (1970). Eş anlamlı sözcükler var mıdır?. *Türk Dili Dergisi*. 229. 9-10.
- Hazar, M. (2006). Türk dilinde çocuk ve genç. *II. UÇGES*, s. 249-279.
- Hirik, E. (2017). Türkiye Türkçesi atasözlerinde akrabalık bildiren kelimeler ve duyu değerleri. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*. 6/3. 1726-1746.
- Hoey, M. (2005). *Lexical priming a new theory of words and language*. New York: Routledge.
- Hurford, R. J. et al. (2007). *Semantics, a coursebook*. New York: Cambridge University.
- İşırtman, R. (1941). *Muhakemet-ül-lûgateyn (Ali Şir Nevaî)*. Ankara: TDK.
- İlhan, M. (2019). *Türkçe organ adlarının yönelim metaforları açısından incelenmesi*. Basılmamış Yüksek Lisans Tezi. Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Diyarbakır.
- İlhan, S. ve Fırat, M. (2017). Bir inşa süreci olarak çingenelik “kuramsal bir çözümleme 1. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*. 27/2. 265-276.
- İnan, A. (1998). *Makaleler ve incelemeler (cilt I)*. Ankara: Türk Tarih Kurumu.
- İzbirak, R. (1992). *Coğrafya terimleri sözlüğü: [Almanca, Fransızca, İngilizce karşılıkları, eski ve yeni şekilleriyle (indeksli)]*. İstanbul: M.E.G.
- İzbudak, V. (1936). *El-İdrâk Haşiyesi*. Ankara: TDK.
- Jackson, H. (1988). *Words and their meaning*. New York: Routledge.
- Jones Sparck, K. (1986). *Synonymy and semantic classification*. Edinburgh: University.
- Kaçalın, M. S. (2011). *Yûsuf Hâs Hâcib Kutadğu Bilig*. Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı.

- Kalusdyan, K. (1988). *Maraş gam kermanig yev heros Zeytun*. New York: Goch'nag Dbaran.
- Kandemir, E. & Y. (2015). *Altın eş anlamlı ve karşıt anlamlı kelimeler sözlüğü*. (24. Baskı). İstanbul: Altın Kitaplar.
- Kaplan, M. (1976). "Dede Korkut kitabında kadın". *Türk Edebiyatı Üzerinde Araştırmalar I*. İstanbul.
- Kara, M. (1997). *Ata Atacanov'un şiirleri I-II*. Ankara: TDK.
- Karaağaç, G. (2008). *Türkçe verintiler sözlüğü*. Ankara: TDK.
- Karademir, S. (2013). Eski Türkçeden günümüze ı~i seslerinin alternans kullanımı. *Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi*, C 2(2), s. 49-63.
- Karadoğan, A. (2004). Türk ad biliminde renk kültü. *Millî Folklor*. 62. 89-99.
- Karahan, A. (2006). "Tarihî Türk dilinin söz varlığına katkılar: kadınla ilgili kelimeler üzerine", *I. Uluslararası Büyük Türk Dili Kurultayı Bildirileri*, Bilkent Üniversitesi, Ankara.
- Karamanlıoğlu, A. F. (1989), Seyf-i Sarâyî, Gülistan tercümesi (kitâb Gülistan bi't-Türki). Ankara: TDK.
- Karsan, E. (2019). *Türkçede eş anlamlı kelimeler sözlüğü*. İstanbul: İnkılap.
- Kaya, C. (1994). *Uygurca Altun Yaruk, giriş-metin ve dizin*. Ankara: TDK.
- Kaya, Y. (2020). Derleme Sözlüğü'nde psikolojik hastalıklar. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*. 13/73.
- Kerimoğlu, C. & Doğan, G. (2015). Türkçede cinsiyet görünimleri ve çağrışımsal zihniyet. *Türklük Bilimi Araştırmaları Dergisi*. XXXVIII. 143-178.
- Kılıç, R. (2014). Türkiye'de frenginin tarihî. *Kebikeç*. 38. 291-305.
- Kocakaplan, İ. (2004), Dede Korkut'un delileri. *Millî Folklor*. 64. 18-24.
- Kocapınar, P. (2017). "Eş anlamlı mı, yakın anlamlı mı?". *Route Educational And Social Science Journal*, 4(8).
- Koç, A. (2010). Hastalık isimlerinde örtmece. *Türk Dünyası Araştırmaları Dergisi*. (188). 77-95.
- Kononov, A. N. (2015). Türk lehçelerinde renk adlarının semantiği. R. Adzhumerova ve E. Atmaca (çev.). *Gazi Türkiyat*. 17. 185-204.
- Korkmaz, Z. (2003). *Gramer terimleri sözlüğü*. Ankara: TDK.

- Köprülü, M. F. (1981). Türk edebiyatı tarihi. İstanbul: Ötüken.
- Kress, G. and T. van Leeuwen. (2002). Colour as a semiotic mode: notes for a grammar of colour. *Visual Communication*. 1 (3). 343–368.
- Kroeger, P. R. (2018). *Analyzing meaning an introduction to semantics and pragmatics*. Berlin: Language Science.
- Kurt B. (2017). Yazıtlardan günümüze organ adları ve bunların Türkiye Türkçesi ağızlarına yansımaları. *Dede Korkut Dergisi*. 6/12. 8-61.
- Küçük, S. (2010). Tarihi Türk lehçelerinde renk adlandırmaları. *Turkish Studies*. 5 (I). 556-577.
- Küçükaşçı, M. S. (2009). “Seyyid”. Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi. 37/40-43. İstanbul: TDV.
- Kürüm, M. (2021). *Bayburt ve yöresi ağızları (giriş-inceleme-metinler-sözlük)*. Basılmamış Doktora Tezi. Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Elazığ.
- Leech, G. (1980). *Explorations in semantics and pragmatics*. Amsterdam: John Benjamins.
- Leech, G. (1981). *Semantics, the study of meaning*. England, Usa, Canada: Penguin.
- Leech, G. (1989). *Principles of pragmatics*. New York: Longman Londen.
- Levkovskaya, K. A. (1959). *Leksikologiya nemetskogo yazyka*. Moskva.
- Li, Y.-S. (1999). *Türk dillerinde akrabalık adları*. İstanbul: Simurg.
- Löffler, D. (2017). *Color; metaphor and culture*. Berlin: Julis-Maximilians-Universität Würzburg.
- Lyons, J. (1968). *Introduction to theoretical linguistics*. Cambridge: University.
- Lyons, J. (1977). *Semantics*, volume I-II. Cambridge: University.
- Lyons, J. (1983). Kuramsal dilbilime giriş. A. Kocaman (çev.). Ankara. TDK.
- Mankalyalı, M. Z. (2013). *Rumence- Türkçe sözlük*. Ankara: TDK.
- Mercan, Z. ve Mercan, B. (2019). Konuşma ve dile özgü nörogelişimsel bozukluklar. *İKSSTD*. 11 (ek sayı). 40-46.
- Mir, A. S. N. ve Özönder, F. S. B. (1996). *Muhâkemetü'l-Luğateyn=İki dilin muhakemesi*. Ankara: Irmak.
- Moran, Y. (1992). *Eşanlamlı sözcükler ve karşıt anlamları sözlüğü*. İstanbul: Spatyom.

- Murphy, M. L. (2003). *Semantic relations and the lexicon antonymy, synonymy, and other paradigms*. New York: Cambridge University.
- Murphy, M. L. (2010). *Lexical meaning*. New York: Cambridge University.
- Mutlu, H. K. (2008). *Balıkesir ili ağızları (inceleme-metinler-sözlük)*, Basılmamış Doktora Tezi. Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Müstecâbî-Zâde İsmet (2011). *Lafızlar arasındaki farklar- Furûq-ı Eلفaz*. Ö. Zülfe (Haz.). İstanbul: İşaret.
- Narlı, M. (2015). Edebî metin ve delilik dili. *Türk Dili Dergisi*. 88-93.
- Nerimanoğlu, K. V. (1996). “Türk Dünya Bakışında Reng”, *Nevruz ve Renkler* içinde (s.63-74). [Haz. S.Tural ve E. Kılıç]. Ankara: AKM.
- Nişanyan, S. (2018). *Nişanyan sözlük*. Erişim: 18.03.2022. <https://www.nisanyansozluk.com/>
- Olca, S. (1995). *Erzurum ağızı: inceleme, derleme, sözlük*. Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi.
- Onat, N. H. (1944). *Arapçanın Türk diliyle kuruluşu*. İstanbul: Maarif Matbaası.
- Otyzbay Z. (2016). *Türk kavram sisteminde renkler*. (Doktora Tezi). Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Oyarkılıçgil Ateş, A. (1996). Dilde tabu ve örtmecenin yeri üzerine. *Dil Dergisi*. 49.
- Ögel, B. (2000). *Türk kültür tarihine giriş VI*. Ankara: Kültür Bakanlığı.
- Öğüt-Eker, G. (2001). Yazılı kaynaklarda Türk ailesi. *Erdem*. 37 (13). 131-158.
- Öngör, S. (1975). *Coğrafya terimleri sözlüğü: açıklamalı, Fransızca-Almanca-İngilizce-İtalyanca-İspanyolca karşılıklarıyla*. İstanbul: Millî Eğitim.
- Önler, Z. (2019). *Müntahab-ı Şifâ*. Ankara: TDK.
- Öz Özcan, A. (2006). On the synonyms of the verb “ölmâq” (to die) in Uzbek language. *Central Asiatic Journal*. Harrassowitz Verlag. 50 (2). 298-310.
- Öz Özcan, A. (2018). Kutadgu Bilig’de eş anlamlı isimler. *VIII. Uluslararası Türk Dil Kurultayı*. Kırgızistan (Karakol), 22-26 Eylül.
- Öz Özcan, A. (2019). Kutadgu Bilig’de eş anlamlı fiiller. *Uluslararası Kutadgu Bilig Kurultayı*. Ankara. 26-28 Eylül.

- Özcan, S. (2015). Türk atasözlerinde iklim, mevsimler, hava olayları ve halk takvimi. *Journal of International Social Research*. 8/36. 179-187.
- Özcengiz, E. (2005). Boğmaca: her zaman gündemde. *Türk Mikrobiyoloji Cemiyeti Dergisi*. 35 (3). 215-231.
- Özdarıcı, Ö. (2011). Dîvânü Lûgati't-Türk'te kadın ve kadına ilişkin unsurlar. *Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*. (1/1). 127-156.
- Özdemir, B. (2014). Çan ağzında yer alan birkaç eskicil öge. *Türk Dili Araştırmaları Yıllığı- Belleten*. 2/62. 221-236.
- Özdemir, N. (2006). *Türk çocuk oyunları*. Ankara: Akçağ.
- Özdemir, M. (2020). *Yaşlılık kültürü üzerine halk bilimsel bir inceleme*. Basılmamış Yüksek Lisans Tezi. Hacı Bayram Veli Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Ankara:
- Özden, H. İ. (2014). "Türkiye Türkçesinde eş anlamlılık ve örtmece (tabu) kelimelerin eş anlamlılık içindeki yeri. *KMÜ Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*. 16 (Özel Sayı I). 160-165.
- Özden, M. (2009). Bilecik ili ağız incelemesi. Basılmamış Doktora Tezi. Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Edirne.
- Özkan, F. (2003). Yıldırım, yıldız, alev, alaz/yalaz, ışın ve ışık kelimeleri nereden geliyor? *Bilig/Türk Dünyası Sosyal Bilimler Dergisi*. 157-178.
- Öztürk Merdin, A. (2020). *Geleneksel Kültürde Yaşlı ve Yaşlılık: Kırşehir Örnelemi*. Basılmamış Doktora Tezi). Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Öztürk, F. (2015). *Yabancılar için eş ve zıt anlamlı kelimeler sözlüğü*. İstanbul: Kesit.
- Özyıldırım, I. İ. (1996). Türkçede örtmece sözcükler üzerine bir araştırma. *Dil Dergisi*. Aralık. 15-21.
- Paçacıoğlu, B. (2016). *VIII.-XVI. yüzyıllar arasında Türkçenin sözcük dağarcığı*. İstanbul: Kesit.
- Palalı, Z. (1993). Cüzzam. *TDV İslâm Ansiklopedisi*. 8. 150-152.
- Palmer, F.R. (1981). *Semantics*. (2. Baskı). Cambridge: University Press.
- Palmer, F.R. (1995). *Grammar and meaning*. New York: Cambridge University.
- Palmore, E. B. (1990). *Ageism: negative and positive*. New York: Springer.
- Pekacar, Ç. (2011). *Kumuk Türkçesi sözlüğü*. Ankara: TDK.

- Pilten, Ş. (2008). “Dîvânu Lugâti’t-Türkte eş anlamlılık”. S. B. Özönder (ed.), *Kâşgarlı Mahmûd Kitabı* içinde. (325- 339). Ankara: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı.
- Pilten, Ş. (2008). *Türkçede eş anlamlılık*. (Doktora Tezi). Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Pilten, Ş. (2013). *Türk dilinde ızdırıp sözlüğü bir eş anlamlılık incelemesi*. Ankara: TDK.
- Polat, İ. (2019), Anlatılardan seyahatnamelere olağanüstü bir varlık: Keftar ya da Kaftarküski. *Türük*. 7 (19). 399-408.
- Reşat, G. (1997). *Türk inanışları ile millî geleneklerinde renkler ve sarı-kırmızı-yeşil*. Ankara: Atatürk Kültür Merkezi.
- Riemer, N. (2010). *Introducing semantics*, Cambridge: University.
- Rossi, E. (1955). “Torlak” kelimesine dair. *Türk Dili Araştırmaları Yıllığı – Belleten*. 3. 9-10.
- Saeed, I. J. (2003). *Semantics*. UK: Blakwell.
- Sağır, M. (1995). *Erzincan ve yöresi ağızları (inceleme-metinler-sözlük)*. Ankara: TDK.
- Saraç, C. (1943). Eski Mısır’da bilim ve teknik. *Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Dergisi*. Ocak. 103-113.
- Sarı, M. (2011). Türkiye Türkçesinde eş anlamlılık ile ilgili bazı sorunlar. *Turkish Studies*. 6/1. 523-528.
- Sarı, M. (2012). “Türk dilinde eş anlamlılık ve ‘sayru-sökel’ sözleri”. *Turkish Studies*. 7/3. 2219-2229.
- Sarıca, B. (2015). Akçik / ahçik sözcüğü üzerine. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi*. 4 (1). 265-277.
- Seçkin, P. ve Seçkin, K. (2015). Halk dilindeki sağlık deyişleri üzerine bir inceleme. *Uluslararası Söz, Sanat, Sağlık ve Kültür Sempozyumu*. (21-23 Ekim). Edirne.
- Serbest, K. (2019). Dîvânu Lugâti’t-Türk ve Uygur Türklerinde çocuk oyunları. *Uluslararası Uygur Araştırmaları Dergisi*. 13. 101-114.
- Sert, G. (2018). *Anlam alanı ve anlam ezgisi açısından durum sıfatları (derlem tabanlı bir inceleme)*. Basılmamış Doktora Tezi. “Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Eskişehir.

- Sert, G. (2020). *Eskişehir ili Yörük ağızları*. Ankara: TDK.
- Sertkaya, O. F. (2012). “Etimoloji nedir-ne değildir ve isimden isim yapan +ay /+ey eki üzerine”. *Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Türkoloji Dergisi*. 19/1. 43-72.
- Sontag, S. (1978). *Illness as metaphor*. New York: Farrar, Straus and Giorux.
- Soydan, C. (2003). Urdu dilinde akrabalık terimleri ve müslüman Hint toplumunda aile yapısı. *Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi Dergisi*. 43. 43-56.
- Stanojević, M. (2009). “Cognitive synonymy: a general overview”. *Facta Universitatis Series: Linguistics and Literature*. 7. 193-200.
- Sulak, G. (2010). *Anlamdaş kelimelerde anlam ve kullanım farklılıkları*. Basılmamış Yüksek Lisans Tezi. Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Şahan, R. (2010). *Kur’ân-ı Kerîm’de akrabalık*. Basılmamış Doktora Tezi. Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Şen, M. (2003). Ayakkabı ile ilgili kelimeler üstüne. *Ayakkabı Kitabı* içinde. E. Gürsoy- Naskali (Haz.). İstanbul: Kitabevi. 3-18.
- 454 Şen, S. (2007). *Orhon, Uygur ve Karahanlı metinlerindeki meslekler bağlamında Eski Türk Kültürü*. Basılmamış Doktora Tezi. Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Samsun.
- Şen, S. (2009). Derleme sözlüğüne göre Türkiye Türkçesi ağızlarında meslek icrası adları. *Türklük Bilimi Araştırmaları Dergisi*. XXV. 173-184.
- Şenel, Ö. ve Bahçi, R. (2019). Kül Tigin ve Bilge Kağan Yazıtları’nda akrabalık bildiren kelimeler. *Oğuz Türkçesi Araştırmaları Dergisi*. 1. 108-116.
- Şentürk, N. (2014). *Arap dilinde eş anlamlılık*. Basılmamış Yüksek Lisans Tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.
- Şentürk, Ş. (2019). *Derleme Sözlüğü’ndeki örtmeceler üzerine dilbilimsel bir inceleme*. Basılmamış Yüksek Lisans Tezi. Celal Bayar Üniversitesi, Manisa.
- Tanyu, H. (1973). Dinî folklor veya dinî-manevi halk inançlarının çeşit ve mahiyeti üzerinde bir araştırma -1-. *Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*. 21/1.
- Taşkın, E. O. (2007). Ruhsal hastalıklarda damgalama ve ayrımcılık. *Stigma Ruhsal Hastalıklara Yönelik Tutumlar ve Damgalama* içinde. (17-30). İzmir: Meta.

- Tavkul, U. (2020). *Karaçay-Malkar Türkçesi sözlüğü*. Ankara: TDK.
- TDK (2009). *Türkiye’de halk ağzından derleme sözlüğü*. (6 Cilt). Ankara: TDK.
- TDK (2022). *Güncel Türkçe sözlük*. Erişim: 12.02.2022, <https://sozluk.gov.tr/>.
- TDTC (1934). *Osmanlıcadan Türkçeye Söz Karşılıkları Tarama Dergisi (2 cilt) (Fasiküller): Derleme*. İstanbul: Maarif.
- Tekin, T. (1960). Amca ve teyze kelimeleri hakkında. *Türk Dili Araştırmaları Yıllığı-Belleten*. 8. 283-294.
- Tekin, T. (1997). Eşanlamlılık ve kullanılışı (I-II), *Türkoloji Eleştirileri* içinde. (113-123). Ankara: Simurg.
- Tekin, T. (2004). *İrk Bitig*. Ankara: Öncü.
- Tenişev, E. R. (1997). *Sravnitelno- istoričeskaya Grammatika Türskih Yazıkov – Leksika*. Moskva.
- Tietze, A. vd. (2016). *Tarihî ve etimolojik Türkiye Türkçesi lügatı*: 3. cilt. Ankara: TÜBA.
- Tokyürek, H. (2013). Runik Türk yazıtlarında ve Eski Uygur metinlerinde kadın hiyerarşisi. *Türk Dili Araştırmaları Yıllığı – Belleten*. (1/61). 119-130.
- Toparlı, R. (1988). *El-Kavânnü’l Killiye Li-Zabti’l-Lügati’t Türkiye* (şekil bilgisi özellikleri-indeks). *Türk Dünyası Araştırmaları*. Şubat. 143-196.
- Toparlı, R. (1992). *İrşâdü’l-Mülûk ve’s-Selâtin*. Ankara: TDK.
- Toparlı, R. (1993). *Ed-Dürretü’l-Mudiyye Fi’l-Lügati’t-Türkiye*. Ankara: TDK.
- Toparlı, R. ve Argunşah, M. (2008). *Mu’inü’l-Mürîd*. Ankara: TDK.
- Toparlı, R., vd. (2007). *Kıpçak Türkçesi sözlüğü*. Ankara: TDK.
- Toparlı, R., vd. (haz.). (2000). *Kitâb-I Mecmû-I Tercümân-I Türkî ve Acemî ve Mugalî*. Ankara: TDK.
- Tufar, N. (2010). *Türk Dilinde meronimi: organ adları*. Basılmamış Doktora Tezi. Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Tuğ, C. (2011). *Rusçadaki eşanlamlı deyimlerin kültürelbilimsel açıdan incelenmesi*. Basılmamış Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi, Ankara.

- Tuğlacı, P. (1987). *Türkçede anlamdaş ve karşıt kelimeler sözlüğü*. İstanbul: İnkılap.
- Tulum, M. (2011). *17. yüzyıl Türkçesi ve söz varlığı*. Ankara: TDK.
- Tur, S. (2011). Arap dilinde anlam benzerliği olan sözcüklerin yapısı, kaynağı, önemi ve retorik açıdan değerlendirilmesi. *Uluslararası Asya ve Kuzey Afrika Çalışmaları Kongresi Bildirileri*. Ankara. 1847-1862.
- Turan, F. A. (2011). Orta Asya'dan Anadolu'ya mitik yolculukta tabiat olayları. *Millî Folklor*. 23/90. 49-59.
- Türkçe Sözlük* (10. baskı). (2005). Ankara: TDK.
- Türkmen, S. (2006). *Eski Anadolu Türkçesinde tıp terimleri*. (Doktora Tezi). Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kırıkkale.
- Uçar, İ. (2010). Türkçede eş anlamlılık ve Eski Anadolu Türkçesi tıp yazmalarında eş anlamlı kelime kullanımı. *Zeitschrift Für Die Welt Der Türken-Journal Of World Of Turks*. 2/1.
- Uçar, İ. (2011). “Baş, kafa, ser kelimelerinin eş anlamlılığı ve ‘baş’ kelimesine Divanü Lugati't-Türk merkezli bir yaklaşım”. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*. 4/17. 186-203.
- Uçar, M. (2016). Aç Bars hikâyesinde bütün, hepsi, tam anlamlarına gelen kelimelerinin eş anlamlılık dizilimi. *Türkbilgi*. 31. 97-108.
- Uçar, M. (2017). Gaziantep tarihi su sisteminin Osmanlı dönemindeki yönetimi. *Megaron*. 12/1. 157-169.
- Uğurlu, M. (1987). *Münyetü 'l-Guzât*. Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı.
- Ullmann, S. (1981). *Semantics: an introduction to the science of meaning*. Oxford: Basic Blackwell and Mott.
- Uluğ, M. vd. (2010). Çocukluk çağı kabakulak olguları ve komplikasyonlarının irdelemesi. *Çocuk Enfeksiyon Dergisi*. 4: 21-6.
- Useev, N. (2012). Köktürk harfli Yenisey yazıtlarındaki kadını bildiren kelimelerin anlamına göre eski Türklerde kadın imajı. *Dil Araştırmaları*. (11). 57-66.
- Uygur, C. V. (2017). Karakalpak kültüründe tabu ve örtmeceler. *9. Milletlerarası Türk Halk Kültürü Kongresi (20-24 Kasım 2017)*. Ordu. 355-368.
- Uygur, C. V. (2019). *Karakalpak Türkçesi sözlüğü*. Ankara: TDK.
- Ünlü, M. (1989). *Öz Türkçe sözlük (yabancı karşılıklı, eş ve yakın anlamlı)*. İstanbul: İnkılap.

- Van Gennep, A. (1909). *Les rites de passage*. Paris: Nourry.
- Vardar, B. (2007). *Açıklamalı dilbilim terimleri sözlüğü*. İstanbul: Multilingual.
- Wierzbicka, A. (1990). The Meaning of colour terms: semantics, cultures and cognition. *Cognitive Linguistics*. 1-1. 99-150.
- Yalçın, İ. (2015). *Türkiye Türkçesi ve Kazak Türkçesinde hava olaylarının adlandırılışı*. Basılmamış Yüksek Lisans Tezi. Doğu Akdeniz Üniversitesi: Lisansüstü Eğitim, Öğretim ve Araştırma Enstitüsü, Kıbrıs.
- Yalım Ö. (1998). *Türkçede yakın ve karşıt anlamlılar sözlüğü*. Ankara: İmge.
- Yalım, Ü. & Ö. (1983). *Türkçe 'de eş ve karşıt anlamlılar sözlüğü*. Ankara: Bilgi.
- Yaman, S. ve Yaman, H. (2020). Derleme Sözlüğü bağlamında Anadolu ağızlarında olağanüstü varlıklarla ilgili söz varlığı. *Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*. Sonbahar Özel Sayı, s.141-148.
- Yavuzarslan, P. (2013). Tarihî Türk dili metinlerinde şimşek (< süğşek?~süşşek < sünüşşek) kelimesinin varyantları ve etimolojisi. *Türköloji Dergisi*. 20/2. 135-170.
- Yaylagül Üstünel, Ö. (2019). “Kutadgu Bilig’deki bazı bilişsel eş anlamlı sözcükler ve eş dizimlilikleri”. *Uluslararası Kutadgu Bilig Kurultayı*, Ankara, 26-28 Eylül.
- Yaylagül Üstünel, Ö. (2020). Kutadgu Bilig’de sağlığı koruma bilgisi. *Modern Türklük Araştırmaları Dergisi*. 17/2. 312-330.
- Yaylagül, Ö. (2009). Altay Destanları temelinde Türk dilinde yaşam evrelerinin adlandırılması. *Modern Türklük Araştırmaları Dergisi*. 6 (2). 56-65.
- Yaylagül, Ö. (2014). Anadolu’da yaşayan halk hekimliği uygulamalarının Eski ve Orta Türkçe tıp metinlerindeki temelleri. *Millî Folklor*. 103. 48-58.
- Yaylagül, Ö. (2015). *Göstergebilim ve dilbilim*. Ankara: Hece.
- Yazar, İ. & O. (2014). XVIII. yüzyıl klâsik Türk şiirinde eş anlamlı, yakın anlamlı ve aralarında anlam ilgisi bulunan kelimelerin stilistik açıdan kullanımı “Şeyh Gâlib, Nedîm ve Koca Râgıb Paşa örneği. *Türük Uluslararası Dil, Edebiyat ve Halkbilimi Araştırmaları Dergisi*. 4. 219-241.
- Yenen, Ş. O. (2005). Biyolojik silah olarak çiçek ve aşısı. *Klinik Gelişim*. 18(3). 63-68.

- Yıldırım, A. (2013). *Yeni eş anlamlı kelimeler sözlüğü – uygulamalı*. (3. Baskı). İstanbul: Bilge Kültür Sanat.
- Yıldırım, F. (2012). *Abdal gizli dili: inceleme - sözlük*. Ankara: TDK.
- Yıldız Altın, K. (2019). Hastalık adları bağlamında kötü ruhların dönüşümü: Türkistan'dan Anadolu'ya. *Türk Dünyası İncelemeleri Dergisi*. 19/1. 159-180.
- Yılmaz, A. (2004). Türk kültüründe kadın. *Millî Folklor*. (61). 111-123.
- Yılmaz, E. (2014). Hemşince ve Hemşinceye farklı dillerden geçen kelimelerin etimolojisi üzerine. *Gör Dergisi*. 1. 3-66.
- Yusuf Ziyaeddin Paşa (1978). *Kürtçe-Türkçe sözlük*. M. E. Bozarslan (Haz.). İstanbul: Çıra.
- Yüce, N. (1993). *Mukaddimetü'l-Edeb*. Ankara: TDK.
- Zülfikar, H. (1995). *Türkçede ses yansımaları kelimeler: inceleme, sözlük*. Ankara: TDK.
- Zülfikar, H. (1990). Eş anlamlılık ve Ziya Gökalp'in eş anlamlılık ile ilgili düşünceleri. *Türk Dili*, 463.